STYRELSEN

2. september 2014

Radio- og tv-nævnet

Louise Nygaard Andersen
Fuldmægtig, cand.jur.

lna@kulturstyrelsen.dk
www.kulturstyrelsen.dk

DR
Emil Holms Kanal 20
0999 København C

Att.: DR Jura, Strategi & Politik

Klage over politisk reklame for den fælles EU-patentdomstol i et OBS-indslag på DR

Sammendrag

MEP Rina Ronja Kari og MF Pernille Skipper har ved mail af 12. maj 2014 klaget over et OBS-indslag udformet i strid med forbuddet mod politiske reklamer i tv.

Radio- og tv-nævnet har nu taget stilling i sagen og truffet afgørelse om, at det ligger uden for Radio- og tv-nævnets kompetence at træffe afgørelse om indholdet af de konkrete programmer, der er vist på DR, herunder OBS-indslaget om den fælles EU-Patentdomstol, jf. § 17, stk. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 20. marts 2014 (radio- og fjernsynsloven).

Sagens oplysninger

Klagen vedrører et indslag i OBS, der blev vist i forbindelse med folkeafstemningen den 25. maj 2014 om den fælles EU-Patentdomstol.

OBS-indslaget blev vist i ugerne 19, 20 og 21 på DR OBS.

Klagerne anfører, at OBS-indslaget om folkeafstemningen om den fælles EU-Patentdomstol er i strid mod forbuddet mod politiske reklamer, jf. § 14, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on demand-audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (reklamebekendtgørelsen), da indslaget forsøger at påvirke danskerne til at stemme ja til den fælles EU-Patentdomstol.

Beskrivelse af OBS-indslaget
DR har som bilag til høringssvar af 19. juni 2014 vedlagt en kopi af indslaget, der har en samlet varighed af 36 sekunder.

Indslaget er en animeret film, der indledes med et skærmbillede med datoen "25. maj" stående med hvide typer på mørkeblå baggrund.

To menneskelignende figurer med lyspærer som hoveder står overfor et vejskilt, mens den ene lægger armen om den anden. Til venstre vises vej mod "nej" og til højre mod "ja". Så lyder speaket:

"25. maj skal vi stemme om store og små ideers fremtid. Der er nemlig folkeafstemning om den nye fælles patentdomstol."

En jordklode i blå farver vises i skærmbilledet, hvor der zoomes ind på Danmark. På billedet af Danmark popper en masse af de samme små lyspære-figurer op.

Speaket fortsætter:

"Og det kan måske lyde fjernt, men for danske virksomheder betyder det mere end som så."

Der zoomes ud, så en stor del af Europa ses på kortet. Animerede hvide pile går fra Danmark ud til forskellige punkter placeret i de øvrige EU-lande, mens speaket fortsætter:

"Som det er nu, skal man nemlig have sin patentsag afgjort i hvert enkelt land i Europa for at forsvare sin idé".

Et nyt billede af Europa fremkommer med et stort hvidt ét-tal på, mens speaket fortsætter:

"Tilslutter vi os patentdomstolen skal man kun have sin sag afgjort ét sted. Så gælder afgørelsen for alle lande i samarbejdet."

En masse af de små lyspære-figurer popper op i de forskellige lande. Herefter zoomes der ind på Danmark og den lyspære-figur, der står her, mens speaket fortsætter:

"Det betyder også, at Danmark afgiver suverænitet."

Filmen viser atter det klip, som vistes i begyndelsen med de to lyspære-figurer foran vejskiltet med "ja" og "nej", mens der rundes af med følgende speak:

"Se mere om konsekvenserne af et dansk "ja" eller "nej" ved folkeafstemningen den 25. maj på "Patentreformen.dk".

Til sidst vises webadressen "Patentreformen.dk" med store hvide typer i midten af skærmbilledet.

Høringssvar
DR har i høringssvar af 19. juni 2014 oplyst, at formålet med et OBS-indslag er at bringe samfundsinformation af generel interesse for seerne. Samfundsinformation defineres i denne forbindelse som rådgivning om almene livsforhold, samt oplysning om borgernes rettigheder og pligter i samfundet.

DR har ansvaret for udsendelse af OBS-indslag i tv. DR har også redigeringsretten og retten til placeringen af OBS-indslagene i programfladen.

På denne baggrund er det DR's opfattelse, at reglerne om politisk reklame i henhold til § 76, stk. 3 og 4, i radio- og fjernsynsloven og reklamebekendtgørelsens § 14, stk. 1 og 2, ikke finder anvendelse, idet OBS-indslag udgør en del af DR's programvirksomhed. DR henviser til Radio- og tv-nævnets afgørelse af 27. november 2010 om et OBS-indslag vist forud for folkeafstemningen om tronfølgeloven. Her udtalte nævnet:

"Vedrørende visningen af kampagnefilmen på DR1 og DR2 finder ovennævnte forbud mod politiske reklamer ikke anvendelse, idet denne regel som de øvrige bestemmelser i reklamebekendtgørelsen om reklamers indhold kun omfatter reklamer, som er vist i reklameblokke. Kampagnefilmen, som er blevet vist i programmet OBS, skal derfor vurderes som en del af DR's programvirksomhed".

Det er således DR's bestyrelse som øverste ledelse, der har det overordnede programansvar for DR, mens DR's generaldirektør har det daglige programansvar for stationen og varetager den daglige administrative og økonomiske ledelse af DR. Dette betyder bl.a., at bestyrelsen for DR har det overordnede ansvar for efterlevelse af de krav, der generelt stilles til bl.a. saglighed, upartiskhed og objektivitet, jf. § 10 i radio- og fjernsynsloven, uden klagemulighed til Radio- og tv-nævnet.

For god ordens skyld bemærker DR, at saglighed og upartiskhed, som det forudsættes i radio- og fjernsynslovens § 10 samt OBS-reglernes pkt. 3.2., er en hovedhjørnesten i DR's public service-forpligtelser. På denne baggrund valgte OBS-udvalget, som vurderer alle OBS-indslag, at kræve en ændring af den oprindelige film, som lå på Erhvervs- og Vækstministeriets hjemmeside. Filmen blev herefter ændret, således at der også blev henvist til hovedmodargumentet for Patentdomstolen – suverænitetsafgivelsen – samt at det fremgik tydeligt i filmen, at danskerne på hjemmesiden www.patentreformen.dk kunne orientere sig om konsekvenserne af et dansk "ja" eller "nej". OBS-udvalget vurderede herefter, at indslaget kunne udsendes i OBS.

Radio- og tv-nævnets vurdering
Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i radio- og fjernsynsloven på sit møde den 27. august 2014 behandlet sagen og skal udtale:

Reklamebekendtgørelsens forbud mod politiske reklamer samt de øvrige bestemmelser om reklamers indhold finder ikke anvendelse, idet disse regler kun omfatter reklamer, som er vist i reklameblokke. OBS-indslaget skal derfor vurderes som en del af DR's programvirksomhed.

Det ligger uden for Radio- og tv-nævnets kompetence at træffe afgørelse om indholdet af konkrete programmer, der er vist på DR, herunder om udøvelsen af public service-virksomheden sker efter principperne i radio- og fjernsynslovens § 10, der bl.a. foreskriver, at der ved informationsformidlingen skal lægges vægt på saglighed og upartiskhed.

DR's bestyrelse har det overordnede programansvar og ansvaret for, at de bestemmelser om institutionens virksomhed, der er fastsat i medfør af loven, jf. radio- og fjernsynslovens § 17, stk. 1, overholdes.

På baggrund heraf har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE

Det ligger uden for Radio- og tv-nævnets kompetence at træffe afgørelse om indholdet af OBS-indslaget om den fælles EU-Patentdomstol, jf. § 17, stk. 1, i radio- og fjernsynsloven.

Mads Bryde Andersen
Formand

Louise Nygaard Andersen
Nævnssekretær

Kopi sendt til:
MEP Rina Ronja Kari
MF Pernille Skipper